

Ökkultációk

február

Februári észlelésről nem tudunk beszámolni, de a január 27-i Plejádok-fedésről még érkezett néhány tudósítás. A továbbiakra tekintve kérjük az észlelőket a pontosabb adatbeküldésre (legkésőbb minden hónap 6-áig), hogy egy megfigyelt téma tárgyalását ne kelljen kettészakítanunk. Tehát lássuk a további észlelőket:

Csorna János (Körmend)
Csukás Mátyás (Nagyszalonta, R)
Földesi Ferenc (Veszprém)
Horváth Tibor (Hegyhátsál)

Károly Lajos (Szőce)
Kocsis Antal (Balatonkenese)
Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, R)
Tuboly Vince (Hegyhátsál)

A Körmenden észlelők (Csorna, Horváth, Károly, Tuboly — 2 db. 72/500-as reflektor, 75x ill. 25x) négy, a nagyszalontaiak (15,6 T, 54x) két, Földesi Ferenc (6,0 L, 56x) hét, Kocsis Antal* (5,0 L, 90x) pedig 12 csillag eltűnését figyelték meg.

A földrajzi különbségek érzékeltetése céljából példaként a 16 és 17 Tauri fedésének idejét közöljük:

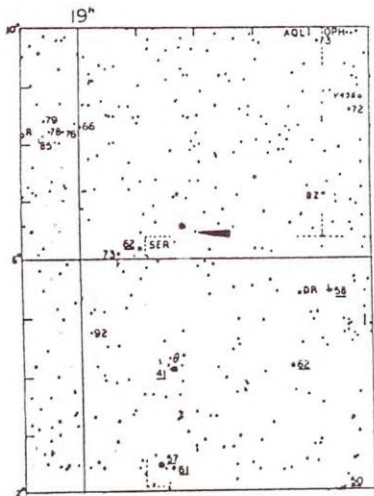
	16 Tau	17 Tau
Körmend	18:23:23 UT	18:23:13 UT
Veszprém	18:25:40	18:25:55
Balatonkenese	18:25:58	18:26:00
Nagyszalonta	18:31:54	18:34:26

Csukás Mátyás és Kósa-Kiss Attila szerint a fényes Hold mellett szabad szemmel a halmaz egyetlen tagja sem látszott. Kocsis Antal a fedések kezdete előtt ha nehezen is, de látta a fényesebb halmaztagokat. 7x50-es binokulárral is csak ezek a csillagok voltak észrevehetőek. 50/540-es refraktorral (90x-es nagyítással) viszont a fényesebb csillagokon kívül 10 halvány, SAO katalógusszámú tag fedését is megfigyelte, azonban csak hat eltűnési időpontját mérte meg.

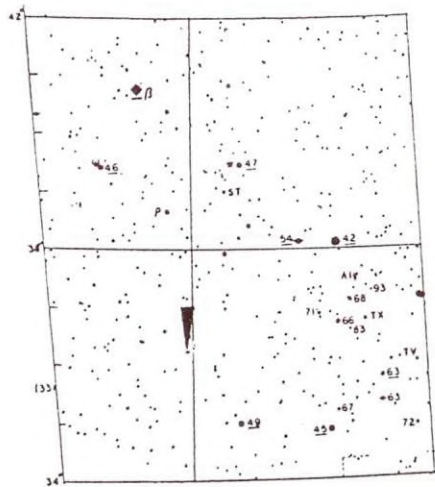
ELŐREJELZÉSEK

A nyári hónapokban két kisbolygó fedése érdemel említést. Június 30-án a (276) Adelheid ($13^m,7$) fedi az AGK3+06°2377 jelű csillagot ($8^m,6$, RA: $18^h 52^m 08^s$, D: +06°27'10"). A megfigyelési időtartam 21:05–21:55 UT közötti. Az égterület 43° magasan lesz, azonban a 35° -ra levő 98% megvilágított-ságú Hold erősen zavarhatja a munkát (1. ábra).

Augusztus 9-én a (626) Nofburga ($13^m,0$) fogja elfedni az AGK3+36°0304 jelű csillagot a GEOS előrejelzése szerint. A csillag adatai: $7^m,7$, RA: $03^h 00^m 27^s$, D: +36°14'18". Az égterület 21° magasan lesz, a Hold nem fog zavarni. Az észlelési időszak 21:50–22:10 UT közötti (2. ábra).

1. ábra. A Serpens Cauda $\Upsilon_{1,2}$ jelű csillagától $2^{\circ}5'$ -ra északra találjuk a 62 Ser-t. E csillagtól kb. $15'$ -re délnyugatra találjuk az AGK 3+06°2377 jelű csillagot, melynek fedését június 30-án figyelhetjük meg.

2. ábra. A béta Perseitől 5° -ra délre találjuk a keresett helyet. A két bekarikázott csillag közül a keleti a megfigyelendő objektum augusztus 9-én.

Mindkét kisbolygónak kb. 100–150 km átmérőjű árnyékkúpja fog áthaladni Európa területén. A fedés bekövetkezésére egy adott helyen kicsi az esély, épp ezért nagy jelentőségű a megfigyelés. Ne feledjük: a negatív eredmény legalább annyira fontos, mint a pozitív!

SZABÓ SÁNDOR

Könyvajánlat

Dr. Mojzes Imre: A kalocsai Haynald Obszervatórium története

A szerző részletesen leírja az obszervatórium alapításának körülményeit, műszereit, könyvtárát, kutatóinak — mindenek előtt Fényi Gyula — munkásságát. A kötetet jól kiegészítik Tibor Mátyás személyes visszaemlékezései, ill. Vargha Domokosné a századvég magyar csillagászatáról írt tanulmánya. Épp ezért a kiadványt nemcsak a napészlelők, hanem a magyar csillagászat története iránt érdeklődők figyelmébe is ajánljuk. A 139 oldalas munkát az MTA Csillagászati Kutató Intézete adta ki. Megvásárolható az Uránia Csillagvizsgálóban (ára 75 Ft).